

Handlingsplan för skolnärvaro på Strömstad gymnasium

Rutin för att främja närvaro, förebygga frånvaro och åtgärda problematisk frånvaro

Ansvariga	Rektorer Strömstads gymnasium
Gäller	Läsår 2024–2025
Senast reviderad	2024-08-08

Innehållsförteckning

Att främja skolnärvaro samt hantera frånvaro på Strömstad gymnasium	2
Vikten av skolnärvaro.....	2
Rätten till utbildning och närvaroplikt	2
Vårdnadshavares/myndig elevs ansvar kring närvaro	3
Ansökan om ledighet.....	3
Närvarofrämjande, förebyggande och frånvaroåtgärdande arbete.....	4
Främjande och förebyggande insatser.....	4
Information och systematisk uppföljning	4
Insatstrappa	6
1. Rapportera och analysera frånvaro.....	7
2. Uppmärksamma och anpassa	8
3. Konsultation och flaggning i Vklass	9
4. Tvärprofessionella insatser och analys.....	10
5. Intensifierade insatser	11
Anmälningsskyldighet	12
Referenslista	13

Att främja skolnärvaro samt hantera frånvaro på Strömstad gymnasium

Frånvaro från skolan kan vara ett tecken på att någonting inte står rätt till. Syftet med denna plan är att Strömstad gymnasium ska ha ett verktyg som gör det möjligt att agera snabbt för att fånga upp elever i ett tidigt frånvaroskede.

Vikten av skolnärvaro

Det är viktigt att kartlägga orsaken till frånvaron och göra insatser som främjar skolnärvaro. All typ av frånvaro är relevant att kartlägga, både giltig och ogiltig, då frånvaro oavsett orsak innebär missad undervisning.

Handlingsplanen är ett stöd för det främjande, förebyggande och åtgärdande arbetet när det gäller skolnärvaro och att förhindra problematisk frånvaro. För detta krävs att all personal arbetar utifrån en gemensam handlingsplan som årligen utvärderas.

Skolfrånvaro kan inte enbart förklaras i form av hälsotillstånd, diagnoser eller avsaknad av vilja och motivation. Det finns många faktorer som kan främja skolnärvaro, att se över lärmiljön kan vara en viktig del i det.

Som vårdnadshavare kan det vara svårt att veta vad som behöver göras. Det är viktigt att skola och hem samverkar för att hjälpa eleven tillbaka till skolan. Personal med närmast relation till eleven blir en viktig kontakt i arbetet kring att arbeta tillbaka eleven till skolan.

Omfattande frånvaro på kort och lång sikt kan ge allvarliga följder, exempelvis försämrade inlärning och försämrade skolresultat, utanförskap, psykisk ohälsa, hälsoproblem, missbruk och andra riskbeteenden. Konsekvenserna av problematisk frånvaro drabbar både elever och deras familjer men även samhället i stort. Det är därför viktigt att tidigt förebygga frånvaro (Gren Landell, 2018).

Rätten till utbildning och närvaroplikt

Enligt FN:s Barnkonvention, artikel 28, har alla barn rätt till utbildning. Varje skoldag och varje lektion är viktig för eleverna. Detta behöver genomsyra hela skolans verksamhet. Särskilda åtgärder ska enligt barnkonventionen vidtas för att främja skolnärvaro. I Sverige är FN:s barnkonvention lagstadgad sedan 1 januari 2020 (<https://unicef.se/barnkonventionen>).

Rektor, lärare och elevhälsans professioner har ett ansvar att arbeta främjande genom att systematisk följa upp skolnärvaron och ha en tydlig dialog om detta med vårdnadshavare enligt 7 kap. i skollagen (SFS 2010:800). Enligt skollagens 7 kap. 19a § är rektor skyldig att skyndsamt kartlägga frånvaro som har blivit problematisk. Kartläggningen skall ske i samråd med eleven, vårdnadshavarna samt elevhälsan (SFS 2010:800).

Gymnasieskolan är inte en obligatorisk skolform, men närvaroplikt gäller. Närvaroplikt innebär att inskrivna elever skall delta i den verksamheten som anordnas för att ge den avsedda utbildningen. Gymnasieskolan har lika stort ansvar att arbeta systematiskt med att främja skolnärvaro och kartlägga elevers frånvaro, som grundskolan har (<https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/skolplikt-och-ratt-till-utbildning#Begreppenskolpliktochratttillutbildning>).

Vårdnadshavares/myndig elevs ansvar kring närvaro

- Att eleven kommer till skolan.
- Att anmäla skolfrånvaro. Giltig frånvaro är anmäld frånvaro som skolan definierar som giltig, till exempel sjukdom, läkarbesök och så vidare. Vid sjukfrånvaro informerar vårdnadshavare /myndig elev skolan enligt skolans frånvarorutin.

Ansökan om ledighet

Det är ingen rättighet att beviljas ledigt från skolan. Ledighet i samband med nationella prov eller andra betygsgrundande examinationsformer skall undvikas. Strömstad gymnasium har samma policy för elevernas ledighet som övriga skolor i kommunen.

På Strömstads kommuns hemsida beskrivs följande för elevers ledighet¹ :

När det gäller ledighet för enskilda angelägenheter är det viktigt att den planeras in under lov dagar så långt det är möjligt. Detta för att inte förkorta elevens undervisningstid i onödan. Vid ansökan om ledighet gör rektor/ansvarig pedagog en bedömning utifrån elevens hela skolsituation. Bedömningen ligger sedan till grund för om ledighet beviljas eller inte. Det innebär att skolan kan säga nej till ansökt ledighet.

Omständigheter som kan ligga till grund för ledighet är:

- Ledighetens längd
- Elevens studiesituation
- Möjligheterna att på olika sätt kompensera den förlorade undervisningen
- Hur angelägen ledigheten är för eleven

Rektor beslutar:

- Rektor kan bevilja en elev en kortare ledighet. Om det finns synnerliga skäl får längre ledighet beviljas.

Ansökan om ledighet görs i Vklass, av vårdnadshavare eller myndig elev, senast två veckor innan önskat datum för ledighet.

¹

<https://www.stromstad.se/barnochutbildning/lasarstiderledigheterlovschema/policyforeleversledighet.4.fc6ae6c153c5fdf8ad12ac7.html>

Närvarofrämjande, förebyggande och frånvaroåtgärdande arbete

Främjande och förebyggande insatser

Skolverket betonar att skolornas främsta fokus kring skolnärvaro skall vara att främja närvaro och att förebygga frånvaro (<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/framja-narvaro-och-forebygga-franvaro>).

Viktiga faktorer i det arbetet är att eleverna skall ha tillgång till, och känna:

- trygghet och studiero
- delaktighet
- god lärmiljö
- förutsägbarhet i undervisningen och skoldagen
- pedagoger som är goda förebilder
- behovsanpassad undervisning som stimulerar och motiverar till lärande
- tillitsfulla relationer till andra elever
- tillit mellan pedagoger, elever och vårdnadshavare

Information och systematisk uppföljning

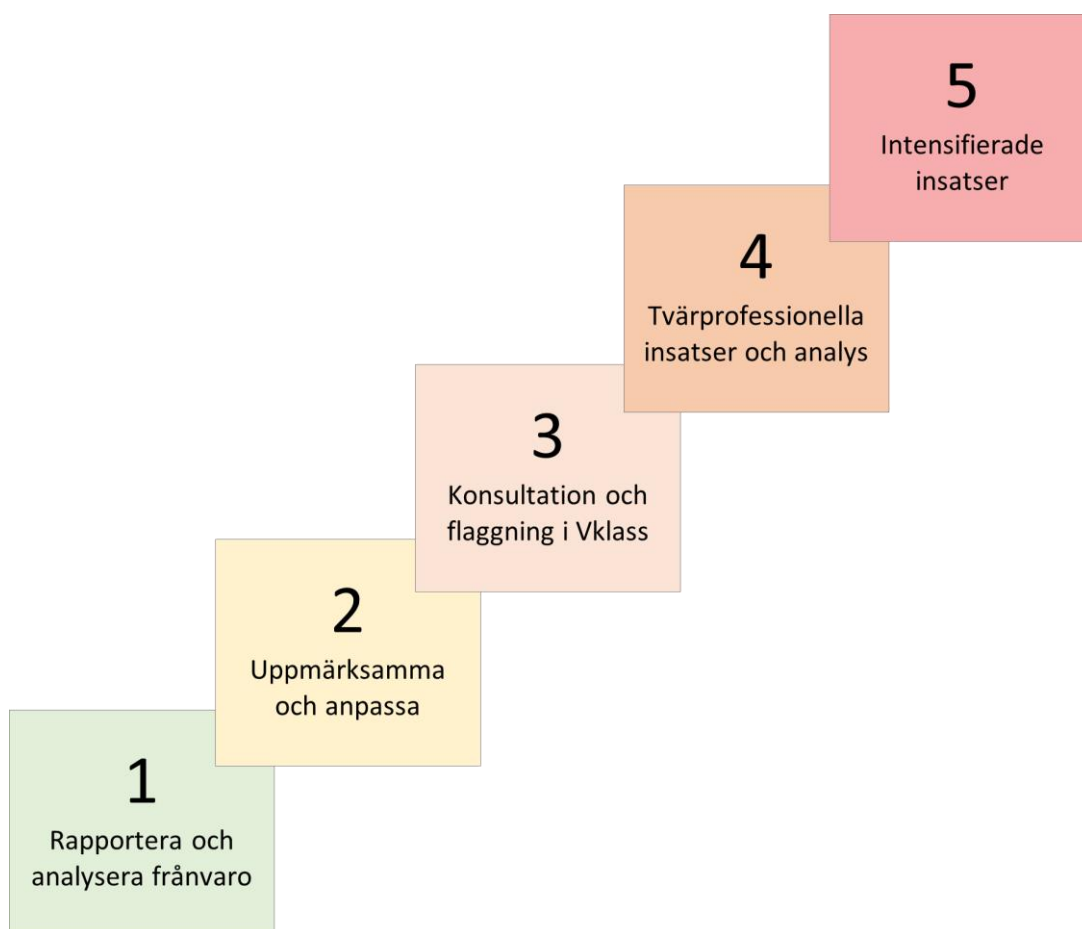
På Strömstad gymnasium skall vi arbeta systematiskt och likvärdigt. Vi ska ha återkommande information till elever och vårdnadshavare kring närvaroarbetet, de olika professionerna i skolan skall veta vilka ansvarsområden respektive funktion har och arbetet skall genomsyras av samarbete och samverkan. Skolan skall sammanställa frånvarostatistik och genomföra regelbundna avstämningar.

Ansvarsområden vad gäller information och systematisk uppföljning:

- Skolledning informerar personal angående närvaroarbetet vid terminsstart samt återkommande under året.
- Mentorerna informerar elever och vårdnadshavare om närvaroarbetet vid terminsstart.
- Skolledning ansvarar för information till vårdnadshavare angående närvaro/frånvaro vid terminsstart.
- Mentorerna har löpande dialog med elever och vårdnadshavare om närvaro och frånvaro, bland annat på mentorstid som genomförs varje vecka.
- Mentorerna pratar om närvaro/frånvaro på utvecklingssamtal.
- Elevhälsoteamet sammanställer kontinuerligt frånvarostatistiken.
- Dialog sker mellan elevhälsoteamet och lärarna kontinuerligt.

Insatstrappa

Vi behöver också arbeta förebyggande på individnivå, där vi identifierar risker för frånvaro samt på frånvaroåtgärdande nivå när elevers skolfrånvaro blir oroande och/eller problematisk. Nedan följer en insatstrappa i 5 steg, vilken det även finns metodstöd² för. Metodstödet och handlingsplanen används tillsammans i de olika stegen. Notera att steg 3, 4 och 5 kan behöva genomföras flera gånger vid fortsatt problematisk skolfrånvaro.

² Metodstödet är ett arbetsmaterial för skolans personal och finns att tillgå på skolans plattform för personal

1

Rapportera och
analysera frånvaro

1. Rapportera och analysera frånvaro

Undervisande lärare och mentor

- Undervisande lärare registrerar varje lektionstillfälle i Vklass (skall ske omedelbart eller senast samma dag) Skollag 15 kap 16 §.
- Mentor tar fram en lista över frånvaron för sin klass. Mentor går igenom elevfrånvaron på mentorstiden. Ställ frågor kring vad frånvaron beror på. Genom ett första samtal med eleven visar vi att vi har uppmärksammat frånvaron och tror på möjligheten att finna en lösning.
- Vid risk för oroande frånvaro gör mentor en första analys av elevens frånvaro genom att använda *Metodstöd steg 1-Hitta mönster*.
- Om analysen visar att orsaken till frånvaro kan härröra något medicinskt, ta kontakt med skolsköterskan för dialog kring eventuell kontakt med elev/ vårdnadshavare utifrån medicinsk bedömning.
- Kontrollera i fliken frånvarovarning "Hög ogiltig frånvaro" och skicka varning om eleven syns i fältet.
- Dokumentera kort vad som gjorts i Vklass, elevlogg, överenskommelse.

Exempel på oroande frånvaro:

- När frånvaro överstiger 10 procent beräknat per månad.
- När frånvaron bildar ett mönster, ex alltid borta från en och samma lektion, alltid samma dag i veckan osv.
- När eleven är borta utan att vara frånvaroanmäld.
- När eleven är borta ovanligt länge i samband med sjukdom.
- När eleven ofta är sjuk men sjukdomsbilden är diffus ex. ont i magen, ont i huvudet, kommer ofta sent på morgonen eller går hem tidigt.
- När vårdnadshavare signalerar att de har svårt att få i väg sitt barn till skolan.
- När eleven är i skolan men inte deltar i undervisningen.

2

Uppmärksamma
och anpassa

2. Uppmärksamma och anpassa

Mentor

- Om kriterier för oroande skolfrånvaro uppfylls, informerar *mentor* eleven och vårdnadshavare. Framåtsyftande dialog förs i syfte att förebygga ytterligare frånvaro. Detta görs via skickad varning i Vklass "Hög ogiltig frånvaro" eller "Brev till vh och elev/myndig elev oroande frånvaro".

Mentor informerar vårdnadshavare om att studiemedlet kan dras in om frånvaron fortsätter och att hög frånvaro är missad undervisning och hur det kan påverka måluppfyllelsen. Dokumenteras kort i Vklass, elevlogg, överenskommelse.

OM varning "Hög ogiltig frånvaro" inte kan skickas från Vklass, alltså problematisk giltig frånvaro, skickar *mentor* förtryckt mail (mall finns i Vklass). Dokumenteras kort i Vklass, elevlogg, överenskommelse.

- Mentor genomför kartläggningen *Metodstöd steg 2-Strukturerat elevsamtal vid oroande skolfrånvaro* (Del 1) tillsammans med elev. Utifrån analys görs extra anpassningar vid behov.

Myndig elev:

Utifrån kartläggningen görs överenskommelser (mentor och elev) om vad som kan hjälpa eleven att höja närvaron samt vilka insatser skolan kan behöva genomföra (Del 2). Detta skall göras omgående efter Del 1. Dokumentera kort i Vklass, elevlogg, överenskommelse.

Omyndig elev:

Mentor bokar omgående möte med vårdnadshavare och elev i syfte att gå igenom kartläggningen samt göra överenskommelser om vad som kan hjälpa eleven att höja närvaron samt vilka insatser skolan kan behöva genomföra (Del 2). Dokumentera kort i Vklass, elevlogg, överenskommelse.

- Mentor har ett uppföljningssamtal (Del 3) med elev och eventuell vårdnadshavare för utvärdering efter ca två veckor (kan ske via telefon eller digitalt). Dokumentera kort i Vklass, elevlogg, överenskommelse.

3

Konsultation och flaggning i Vklass

3. Konsultation och flaggning i Vklass

Mentor och elevhälsoteamet (EHT)

Om insatser från steg 2 inte ökar elevens skolnärvaro övergår det till att eleven har en problematisk skolfrånvaro och hamnar i steg 3.

- Mentor konsulterar skolkurator/specialpedagog hur hen kan stödjas i processen. Stöd i processen kan vara:
 - Stöd till mentor om någon del inte blivit gjord.
 - Stöd i processen vad det gäller kontakt och samarbete med elev/vårdnadshavare
 - Insatser inom ramen för extra anpassningar
- Vid konsultation beslutas om eventuell flaggning³ i Vklass. Mentor flaggar.
- CSN- bidrag kan eventuellt dras in.

³ Flaggning är ett verktyg i Vklass, för att dokumentera när en elev uppmärksammas av personal till elevhälsoteamet.

4

Tvärprofessionella insatser och analys

4. Tvärprofessionella insatser och analys

EHT och mentor

Utifrån den problematiska frånvaron, har eleven flaggats i Vklass. Mentor informerar EHT om elevens skolsituation och vilka anpassningar som har gjorts. Viktigt att mentor tillsammans med EHT utvärderar tidigare insatser från tidigare steg i närvarotrappan. Elevärende startas i EHT om tidigare steg fullföljts.

- Rektor beslutar om utredning skall startas i samband med flaggning. Utredningen kan vara en fördjupad pedagogisk kartläggning vid problematisk frånvaro av specialpedagog och/eller fördjupad skolsocial kartläggning av skolkurator. Vid pedagogisk kartläggning skickas formulär ut till undervisande lärare via Vklass.
- Därefter görs en tvärprofessionell analys i EHT, av all befintlig dokumentation kring skolfrånvaron, och vilka insatser som eleven är i behov av *"vad är det i X situation som hindrar skolframgång?"* Vid analys är mentor med.
- En handlingsplan för att minska elevens frånvaro upprättas utifrån kartläggningen som kontinuerligt följs upp av mentor och EHT. Viktigt med täta möten med vårdnadshavare och elev så länge oro kvarstår. Mentor har ansvar för att informera undervisande lärare.
- Handlingsplanen kan vara en del i ett åtgärdsprogram.
- Mentor och utsedd representant från EHT bokar möte med elev och vårdnadshavare inom cirka två veckor för att samtala om vad som framkommit i den tvärprofessionella analysen/behov av insatser.

Exempel på insatser i handlingsplan:

- berörd personal erbjuds konsultation
- hälsosamtal med *skolsköterskan/skolläkaren*,
- motiverande samtal, ex av studie- och yrkesvägledare.
- bedömning av *skolpsykolog*

5
Intensifierade
insatser

5. Intensifierade insatser

EHT och mentor

- Om frånvaron kvarstår krävs samverkan med externa aktörer. Detta kan exempelvis göras i form av en SIP (samordnad individuell plan).
- Externa aktörer kan vara socialtjänsten, habilitering, vårdcentral, barn- och ungdomspsykiatri, övrig hälso- och sjukvård, SPSM, fritidspersonal, närpolisen och föreningsliv, med flera.

Anmälningsskyldighet

- Ibland kan orsaken till skolfrånvaro vara ett tecken på att ett barn far illa och en orosanmälan skall då göras. Enligt socialtjänstlagen 14 kap. 1§, är alla som arbetar inom skolan skyldiga att genast anmäla till Socialtjänsten om de i sitt arbete misstänker att ett barn far illa (SFS 2001:453).
- Det går att läsa mer om anmälningsskyldigheten på Socialstyrelsens hemsida: <https://www.socialstyrelsen.se/kunskapsstod-och-regler/omraden/barn-och-unga/barn-som-far-illa/> Där finns också råd om hur en anmälan bör se ut, skillnaden i rollen som privatperson och anmälningsskyldig samt om möjligheten att konsultera socialtjänsten innan en eventuell anmälan.
- Länk till orosanmälan⁴ via Strömstads kommuns intranät: [Informationssida hos Individ och familjeomsorgen \(IFO\)](#)

⁴ Fungerar enbart för personal inom kommunen, vilka har inloggningsuppgifter till intranätet

Referenslista

Gren Landell, Malin. (2018). *Främja närvaro- att förebygga frånvaro i skolan*. Stockholm: Natur och kultur.

SFS 2001:453. *Socialtjänstlag*. Stockholm: Socialdepartementet.

SFS 2010:800. *Skollag*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Skolverkets hemsida, *Främja närvaro och förebygga frånvaro*:
(<https://www.skolverket.se/skolutveckling/inspiration-och-stod-i-arbetet/stod-i-arbetet/framja-narvaro-och-forebygga-franvaro>) Hämtat 2024-07-02

Skolverkets hemsida, *Begreppen skolplikt och rätt till utbildning*:
(<https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/skolplikt-och-ratt-till-utbildning#Begreppenskolpliktochratttillutbildning>) Hämtat 2024-08-05

Strömstads kommuns *policy för elevers ledighet*:
(<https://www.stromstad.se/barnochutbildning/lasarstiderledigheterlovschema/policyforeleversledighet.4.fc6ae6c153c5fdf8ad12ac7.html>) Hämtat 2024-07-02

UNICEF Sveriges hemsida: *Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter*:
(<https://unicef.se/barnkonventionen>) Hämtat 2024-08-05